

Quốc hội xem xét dự thảo Luật Hoạt động giám sát của Quốc hội và Hội đồng nhân dân (sửa đổi)

11:36 24/10/2025

Họp phiên toàn thể tại Hội trường sáng 24/10, Quốc hội nghe Báo cáo giải trình, tiếp thu, chỉnh lý dự thảo Luật Hoạt động giám sát của Quốc hội và Hội đồng nhân dân (sửa đổi).

Báo cáo giải trình, tiếp thu, chỉnh lý dự thảo Luật, Chủ nhiệm Ủy ban Dân nguyện và Giám sát Dương Thanh Bình cho biết, về phạm vi sửa đổi và tên gọi của Luật, nhiều ý kiến đề nghị nghiên cứu, mở rộng phạm vi của dự thảo Luật để sửa đổi, bổ sung toàn diện, khắc phục triệt để các vướng mắc, bất cập có nguyên nhân từ quy định của pháp luật, hoàn thiện cơ sở pháp lý, nâng cao hiệu quả hoạt động giám sát của Quốc hội và Hội đồng nhân dân (HĐND).

Chủ nhiệm Ủy ban Dân nguyện và Giám sát Dương Thanh Bình trình bày Báo cáo tóm tắt giải trình, tiếp thu, chỉnh lý dự thảo Luật.

Tiếp thu ý kiến đại biểu Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội (UBTVQH) đã chỉ đạo rà soát kỹ lưỡng, chỉnh lý, hoàn thiện dự thảo Luật để thống nhất với quy định mới của Hiến pháp và các luật về tổ chức, bộ máy nhà nước được Quốc hội thông qua tại Kỳ họp thứ 9.

Thực hiện nghiêm túc Kết luận số 119-KL/TW và Nghị quyết số 66-NQ/TW của Bộ Chính trị, dự thảo Luật chỉ quy định những nội dung lớn, có tính nguyên tắc, ổn định thuộc thẩm quyền quy định của Quốc hội; lược bỏ những quy định cụ thể về trình tự, thủ tục tiến hành các hoạt động giám sát... giao UBTVQH quy định chi tiết.

Đến nay, dự thảo Luật được bố cục gồm 5 chương, 45 điều, giảm 46 điều so với Luật hiện hành (trong đó, đã bỏ 55 điều, kế thừa và sửa đổi 36 điều, bổ sung mới 9 điều). Căn cứ các nội dung của dự án Luật và số lượng điều luật được lược bỏ, sửa đổi, bổ sung mới, UBTVQH đã điều chỉnh phạm vi sửa đổi của Luật để sửa đổi toàn diện Luật Giám sát hiện hành và đổi tên là Luật Hoạt động giám sát của Quốc hội và HĐND (sửa đổi).

Về khái niệm giám sát và chủ thể giám sát (Điều 2), một số ý kiến đề nghị nghiên cứu, sửa đổi khái niệm "giám sát" tại Khoản 1 Điều 2 của Luật hiện hành để xác định rõ hơn tính chất, mục đích, chủ thể chịu sự giám sát của Quốc hội, HĐND.

Tiếp thu ý kiến ĐBQH, UBTVQH đã chỉnh lý khái niệm "giám sát" tại Khoản 1 Điều 2 của dự thảo Luật theo hướng: Bổ sung, làm rõ tính chất hoạt động giám sát của Quốc hội, HĐND là một phương thức kiểm soát quyền lực nhà nước. Bổ sung, làm rõ mục tiêu của hoạt động giám sát là: Góp phần hoàn thiện chính sách, pháp luật, quyết định các vấn đề quan trọng của đất nước, địa phương, bảo đảm kỷ luật, kỷ cương, nâng cao hiệu quả hoạt động của bộ máy nhà nước.

Về thẩm quyền giám sát của Quốc hội, HĐND (các điều 13, 16, 19, 22, 25, 27, 30, 33, 36 và 37), một số ý kiến đề nghị nghiên cứu, sửa đổi để phân định rõ thẩm quyền giám sát tối cao của Quốc hội, giám sát của UBTVQH, Hội đồng Dân tộc (HĐDT), Ủy ban của Quốc hội thường xuyên, tập trung đối với các cơ quan nhà nước ở Trung ương; chỉ giám sát đối với cơ quan nhà nước ở địa phương trong trường hợp thật sự cần thiết để tránh trùng lặp với hoạt động giám sát của HĐND.

UBTVQH cho rằng, Điều 4 của Luật Giám sát hiện hành có điều khoản quy định chung về thẩm quyền của các chủ thể mà không xác định rõ đối tượng chịu sự giám sát, phạm vi giám sát, dẫn đến thực tiễn thực hiện còn nhiều bất cập, trùng lặp, làm giảm hiệu quả giám sát.

Để khắc phục hạn chế này, đồng thời thực hiện chủ trương tăng cường phân cấp, phân quyền, tiếp thu ý kiến ĐBQH, dự thảo Luật được chỉnh lý theo hướng: Bổ các nội dung quy định chung, đồng thời quy định rõ thẩm quyền của từng chủ thể giám sát tại các điều 13, 16, 19, 22, 25, 27, 30, 33, 36 và 37 của dự thảo Luật.

Trong đó xác định: Quốc hội, UBTVQH, Hội đồng Dân tộc, Ủy ban của Quốc hội thường xuyên giám sát hoạt động và văn bản quy phạm pháp luật (VBQPPL) của cơ quan, tổ chức, cá nhân có thẩm quyền ở trung ương. HĐND, Thường trực HĐND, Ban của HĐND cấp tỉnh thường xuyên giám sát hoạt động và VBQPPL của cơ quan, tổ chức, cá nhân có thẩm quyền ở cấp tỉnh; HĐND, Thường trực HĐND, Ban của HĐND cấp xã giám sát hoạt động và VBQPPL của cơ quan, tổ chức, cá nhân có thẩm quyền ở cấp xã.

Trường hợp cần thiết do yêu cầu của thực tiễn, Quốc hội, UBTVQH, các cơ quan của Quốc hội tiến hành giám sát hoạt động của các chủ thể khác ở Trung ương và địa phương; HĐND và các cơ quan của HĐND cấp tỉnh tiến hành giám sát các chủ thể khác ở địa phương (quy định này tiếp tục kế thừa Khoản 2 Điều 4 của Luật Giám sát hiện hành và không bỏ thẩm quyền giám sát của Quốc hội đối với các cơ quan, tổ chức, cá nhân tại địa phương).

Về bổ sung hoạt động của UBTVQH, Hội đồng Dân tộc, Ủy ban của Quốc hội giám sát việc tổ chức lấy ý kiến trong quá trình xây dựng dự án luật, pháp lệnh, nghị quyết (Điều 17 và Điều 20), một số ý kiến đề nghị bổ sung hoạt động của UBTVQH, Hội đồng Dân tộc, Ủy ban của Quốc hội giám sát việc cơ quan, tổ chức, người có thẩm quyền tuân thủ việc tổ chức lấy ý kiến trong quá trình xây dựng chính sách và soạn thảo dự án luật, pháp lệnh, nghị quyết.

Tiếp thu ý kiến ĐBQH, trên cơ sở rà soát kỹ lưỡng, bảo đảm thống nhất với quy định tại Điều 33 của Luật Ban hành VBQPPL, dự thảo Luật đã bổ sung hoạt động mới của UBTVQH, Hội đồng Dân tộc, Ủy ban của Quốc hội về giám sát việc cơ quan, tổ chức, người có thẩm quyền tuân thủ việc tổ chức lấy ý kiến trong quá trình xây dựng dự án luật, nghị quyết của Quốc hội, pháp lệnh, nghị quyết của UBTVQH (tại Điểm h Khoản 1 Điều 17 và Điểm g Khoản 1 Điều 20).

Ngoài các vấn đề nêu trên, dự thảo Luật Hoạt động giám sát của Quốc hội và Hội đồng nhân dân (sửa đổi) đã được chỉnh lý, hoàn thiện trên cơ sở tiếp thu tối đa ý kiến của các vị ĐBQH, Đoàn ĐBQH, HĐND, Chính phủ, các cơ quan của Quốc hội và cơ quan, tổ chức hữu quan.

Theo chinhphu.vn